

Diarienummer: BMN-2023/172

Handläggare: Robert Fåhraeus, Bygglovarkitekt Samhällsbyggnadskontoret

TJÄNSTEUTLÅTANDE

Ledamotsinitiativ från Benny Borgman (C) angående generationsskifte

Förslag till beslut

Bygg- och miljönämnden avslår Benny Borgmans ledamotsinitiativ.
Ingen vidare åtgärd från nämnden bedöms nödvändig.

Sammanfattning av ärendet

Detta är förvaltningens utredning samt förslag till beslut på ledamotsinitiativet till Bygg- och miljönämnden inskickat av Benny Borgman (c)

Initiativet föreslår att Bygg- och miljönämnden tar fram policy/riktlinjer för att aktivt medverka till att lov kan ges vid prövning av bygglov och förhandsbesked i samband med generationsskiften i jord- och skogsbruk.

Ärendets uppkomst och historik

Ärendet väcktes på Bygg- och miljönämndens sammanträde 30 maj 2023, § 55.

Nämnden lämnade ledamotsinitiativet till förvaltningen för behandling. Miljö- och byggenheten har behandlat frågan och presenterar här sitt förslag till beslut.

Rättslig utredning

Lagstöd

Regeringsformen (RF) anger att "...förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saklighet och opartiskhet" RF 1 kap. 9§

Förvaltningslagen (FL) anger att "...En myndighet får endast vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen. I sin verksamhet ska myndigheten vara saklig och opartisk..." FL 5 §

Kommunallagen (KL) anger att "Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat" KL 2 kap. 3§

"Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten." KL 6 kap. 6 §

Plan- och bygglagen reglerar hanteringen av bygglov och förhandsbesked. Lagen säger att "Vid prövning av frågor enligt denna lag ska hänsyn tas till både allmänna och enskilda intressen" PBL 2 kap. 1 §

Konsekvensbeskrivningar

Den föreslagna policyn syftar till att bevara ett livskraftigt jordbruk genom att underlätta för jordbruksverksamhet inom kommunen att lättare få möjlighet att föra över verksamheten från den äldre till en yngre generation jordbrukare.

Rent konkret skulle policyn aktivt medverka till att lov kan ges vid prövning av bygglov och förhandsbesked i samband med generationsskiften i jord- och skogsbruk. Ledamotsinitiativet framhåller att detta förhållningssätt ska vara exklusivt förbehållet bärkraftiga produktionsenheter inom jord- och skogsbruk samt att nämnden bör överväga kommunens möjlighet att bevilja lov eller förhandsbesked trots krav på detaljplan eller gällande områdesbestämmelser.

Förvaltningen menar att konsekvensen av att sökande behandlas olika utifrån deras respektive bakgrund eller verksamhet blir att prövningen inte blir opartisk. Visserligen kan jord- och skogsbrukets främjande ses som ett allmänt intresse men att detta behov ska lösas specifikt av nuvarande skog- eller jordbrukarfamiljer och deras avkomma bedöms bli enskilda intressen för respektive familj.

Förslaget bedöms innebära att förvaltningen åläggs att utreda vilka produktionsenheter som är bärkraftiga något som förvaltningen bedömer att det inte finns tid för med tanke på nuvarande krav på handläggningstid.

Förslaget innebär att man i ett enskilt fall behöver utreda om en åtgärd faktiskt utgör ett generationsskifte. Förvaltningen menar att det är problematiskt att avgöra detta. Är det endast släktingar till jordbrukaren som kan komma ifråga? Hur ska man avgöra om en sökande har kopplingar till verksamheten?

Förvaltningen bedömer inte att det finns stöd i plan- och bygglagen eller lagar för kommunal handläggning att bevilja lov "trots krav på detaljplanläggning eller mot gällande områdesbestämmelser"

Ekonomiska konsekvenser

Eftersom ärendet bör lämnas utan ytterligare åtgärd innebär det inga ekonomiska konsekvenser.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är gjord enligt checklista.

Samlad bedömning

Förvaltningen bedömer inte att samhällsbyggnadskontoret i gällande lagstiftning har stöd för att hantera ärenden kopplade till generationsskiften inom jordbruket på avvikande sätt än övriga bygglovsärenden. Däremot kan man tänka sig att man inom översiktsplaneringen verkar för en underlättad byggnation utanför områden med detaljplan eller områdesbestämmelser.

Underlag för beslut och beslutsexpediering

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2025-05-13

Ledamotsinitiativ, 2023-05-30

Beslutet skickas till

Akten

Initiativförfattaren

Jenny Rydåker
Samhällsbyggnadschef

Barnchecklista inför beslut

Alla under 18 år är att betrakta som barn.

1. Påverkar beslutet barn?

Ja ☒

Nej ☐

Barn kan komma att bebo de hus eller fastigheter som berörs.

2. Hur har barns bästa beaktats?

Frågan har behandlats utifrån vilket lagstöd som finns för föreslagen åtgärd. Svensk lag och EU-lag syftar till att säkra barns rättigheter.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja ☐

Nej ☐

Inte aktuellt. Beslutet rör inte en övergripande flerårig plan eller ett flerårigt styrdokument. ☒